

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра аптечної технології ліків

ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ У ФОРМІ КАПСУЛ

Іванова А.Д., Олійник С.В., Вишневська Л.І., Ковальов В.В.

Вступ

Капсула (лат. capsula – букв. футляр, ящик) – це тверда лікарська форма з м'якою чи твердою оболонкою, що містить одну дозу однієї або більше діючих речовин. Частота призначення лікарських засобів у формі капсул призвела до збільшення їх виробництва та споживання. Тому за кордоном капсули посідають третє місце серед лікарських форм, що випускаються промисловим виробництвом, після таблеток та ампул.

Основні результати

Капсули – це контейнери для порошкоподібних, гранульованих, пастоподібних, напіврідких або рідких лікарських засобів для перорального застосування. Використання капсул дозволяє уникнути неприємних властивостей (смаку, запаху) і подразнюючої дії речовини на слизові оболонки шлунково-кишкового тракту. Капсули виготовляють з желатину, води та гліцерину (Capsulae gelatinosae). Желатинові капсули можуть бути твердими з кришечкою або м'якими чи еластичними закритими. Капсули містять від 0,1 до 1,5 г лікарського препарату. Лікарські засоби у формі капсул володіють рядом переваг, а саме: гарний зовнішній вигляд; зручність застосування (легко ковтати); оболонка з желатину непроникна для летких рідин, газів, кисню повітря

Основні результати

(що дуже важливо для зберігання засобів, які легко окиснюються), зручно помістити в капсулу барвні речовин і речовин, що мають неприємний смак і запах. Також капсули дуже перспективні для застосування в педіатрії і геронтології. Однак капсули мають і ряд недоліків такі, як несумісність з низкою діючих речовин (високорозчинні солі (наприклад, йодиди, броміди або хлориди), як правило, не рекомендується відпускати в твердих желатинових капсулах. Їх швидке вивільнення може викликати подразнення шлунка внаслідок утворення високої концентрації препарату в локалізованих ділянках. Капсули бувають тверді (лат. capsulae durae operculatae) або м'які (лат. capsulae molles). Оболонка твердих капсул складається з двох попередньо виготовлених частин, в яку інкапсулюють діючу речовину (речовини) зазвичай у твердому стані. Тверді капсули заповнюють після того, як цілком пройде весь технологічний процес формування, вони набудуть відповідної пружності й стануть твердими. М'які капсули одержали свою назву тому, що наповнювач вміщується у м'яку, ще еластичну оболонку в процесі їх виготовлення.

Основні результати

Потім капсули піддаються подальшим технологічним процесам, у результаті яких початкова еластичність оболонки може втрачатися частково або повністю. Такі капсули мають цілісну (суцільну) оболонку, що буває еластичною або жорсткою. Іноді до складу оболонки м'яких капсул входить діюча речовина. Залежно від місця дії капсули поділяють на сублінгвальні, шлункові, кишковорозчинні, ректальні та вагінальні. Іншу групу складають капсули з регульованою швидкістю вивільнення і повнотою діючих речовин. Капсули пролонгованого вивільнення містять спеціальні допоміжні речовини у складі вмісту або зовнішньої оболонки (або обох), призначені для зміни швидкості або місця вивільнення діючої речовини. Їх можна приготувати, покриваючи тверді або м'які капсули кислотостійкою оболонкою або заповнюючи їх гранулами або гранулами з оболонкою.

Висновки

Тому, незважаючи на активний розвиток сучасних лікарських форм і систем доставки, капсули не втратили своєї актуальності і залишаються перспективною лікарською формою для розробки новітніх вітчизняних фармацевтичних препаратів, які є ефективними, економічними та зручними для споживача.